

Prima instanță, judecător

Chistol Djeta

Dosarul nr. 1a-882/21
nr. 1-18187040-02-1a-26042021

DECIZIE

26 aprilie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,
în componența:
Președintele ședinței de judecată, judecător
judecători

Spoială Alexandru
Diaconu Mihail
Dulghieru Dorin
Dimitriu Alina

grefier
cu participarea:
procurorului
avocaților
inculpatei
părții vătămate

Plîngău Alexandru
Bolocan Ludmila, Guțan Marcel
Țurcan Anna
Cantemir Raisa

a examinat, în ședință publică, apelul procurorului și apelul avocatului în interesele părții vătămate declarate împotriva sentinței Judecătoreiei Chișinău (sediul Buicani) nr. 1-833/18 din 18 martie 2021, în cauza penală privind învinuirea lui:

Țurcan Anna, născută la *****, originară r-nul Șoldănești, satul *****, la moment locuiește în mun. Chișinău, comuna *****, str. ***** 7/1, de naționalitate moldoveancă, cetățeană a Republicii Moldova, studii medii, nesupusă militar, fără persoane la întreținere,

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (1) Codul penal.

Termenul de examinare a cauzei în prima instanță: 21 septembrie 2018-18 martie 2021; în instanța de apel: 26 aprilie 2021-26 aprilie 2023.

Procedura de citare legal executată.

Procurorul pledează pentru admiterea apelului depus și admiterea apelului declarat de avocat în interesele părții vătămate.

Avocatul în interesele inculpatului solicită respingerea cererilor de apel a procurorului cât și a avocatului în interesele părții vătămate.

Asupra apelului, în baza materialelor din dosar și a argumentelor prezentate în ședința de judecată, Colegiul penal –

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 1-833/18 din 18 martie 2021, s-a hotărât ca achitarea inculpatei Țurcanu Anna de sub învinuirile aduse în baza art. 190 alin.(1) Codul Penal.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Țurcanu Anna **potrivit rechizitoriului este învinuită că**, în perioada de timp cuprinsă între data de 12 iulie 2017 și 25 august 2017, acționând în calitate de fondator al SRL „Vavit”, aflându-se în sectoarele Centru și Botanica, mun. Chișinău, prin inducerea în eroare a părții vătămate Cantemir Raisa referitor la calitatea și volumul lucrărilor de reparație a apartamentului nr. 134 de pe str. *****, nr. 6, mun. Chișinău a determinat prin comportament viclean și dolosiv încheierea contractului de antrepriză nr. 1 „a” din 12 iulie 2017, conform căruia aceasta era obligată să efectueze lucrări de reparație sub cheie a apartamentului, să repare calitativ și în termen apartamentul, conform listei de lucrări coordonate de comun acord, și anume: ferestre din masă plastică cu 5 canturi, glafuri la ferestre din masă plastică, pervazuri la ferestre, finisarea tavanului cu tavan suspendat, finisarea pereților cu amestec uscat, grunduirea și vopsirea pereților cu vopsea acrilică, instalarea ușilor din lemn, instalarea pardoselilor din teracotă, instalarea pardoselilor din porțelanat, instalarea pardoselilor din laminat, demolarea căzii de dus cu montarea ei, montarea elementelor de canalizare, lavoar, tehnică sanitară, instalarea plintelor la teracotă și laminat, strămutarea peretelui din coridor, mutarea peretelui din baie - veceu, tencuirea pereților baie - veceu, montarea, confecționarea arcului bucătăriei, instalarea teracotei baie - veceu, îmbrăcarea bucătăriei cu scândură, instalarea cabinei de duș în baie și a dobândit în avans, în 4 tranșe suma totală de 36 000 lei, după cum urmează: la data de 13 iulie 2017 a dobândit suma de 10 000 de lei, la data de 20 iulie 2017 - suma de 10 000 lei, la data de 16 august 2017 - suma de 10 000 lei și la data de 25 august 2017 - suma de 6 000 lei, sub pretextul acordării serviciilor de reparație a apartamentului conform contractului de antrepriză. În continuarea acțiunilor sale ilegale, Țurcan Anna nu și-a onorat obligațiile asumate, eschivându-se de la restituirea banilor sau efectuarea lucrărilor de reparație, conform contractului de antrepriză, prin ce i-a cauzat cet. Cantemir Raisa o daună materială considerabilă, în sumă totală de 36000 lei.

3. Nefiind de-acord cu sentința instanței de fond, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul reprezentare a învinuirii în instanța de judecată, Aliona Railean, în termen legal a declarat apel împotriva sentinței instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 1-833/18 din 18 martie 2021, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie recunoscută culpabilă Țurcan Anna în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod Penal și a-i stabili pedeapsă sub formă de 3 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei. În partea ce ține de acțiunea civilă a admite integral.

4. În motivarea cererii de apel partea acuzării a invocat că, declarațiile oferite de către martorii acuzării și a părții vătămate coroborează între ele și confirmă un fapt

important pentru soluționarea justă a prezentei cauzei penale, care eronat nu a fost apreciată de către instanța de judecată. În argumentarea poziției, specifică că instanța de judecată a preluat indubitabil poziția părții apărării, precum că actul juridic încheiat între părți cade în sfera relațiilor civile, poziție care urmează a fi apreciată critic. or, în speța supusă judecării, că la momentul înțelegerii Țurcan Anna a dus în eroare partea vătămată, asumându-și obligația efectuării lucrărilor indicate în contractul de antrepriză, deși cunoștea cu certitudine că nu-și va onora obligațiile asumate, din care cauză a încercat să se eschiveze de partea vătămată, iar intenția sa a formulat-o sub forma unui contract civil. Autorul apelului citează prevederile deciziei Curții Constituționale de inadmisibilitate a sesizării nr. 152/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 190 alin. (1) din Codul penal din 15 noiembrie 2018, textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean” conduce la ideea că consimțământul victimei este viciat la momentul încheierii actului juridic prin manopere frauduloase comise cu intenție de către autorul infracțiunii. Autorul îi creează victimei o reprezentare falsă a realității. Pe această linie de concluzie, punctează că în cazul dat se exclude suprapunerea laturii civile și cele penale, deși sunt evidente asemănările. Totuși, rolul decizional conferit instanțelor de judecată urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor. Subsidiar, enunță că condițiile în baza cărora poate fi imputată infracțiunea de escrocherie sunt similare cu cazurile de nulitate a contractului viciat de eroare și a antracului încheiat prin doi. Totuși, între aceste instituții există deosebiri. În formula expusă, consideră că eroarea ca viciu de consimțământ poate fi invocată și în cazul în care ambele părți au avut o falsă reprezentare a împrejurărilor la încheierea unui act juridic, precum și în cazul în care o parte co-contractantă s-a aflat în eroare din cauze obiective, nu neapărat din cauza inducerii sale în eroare. Însă, în cazul escrocheriei, elementul subiectiv al acestei infracțiuni constă în intenția directă. Autorul este conștient că induce în eroare și că prin acest fapt produce o pagubă, în vederea realizării unui folos material injust (intenție calificată prin scop). Totuși, escrocheria, așa cum este reglementată în articolul 190 Cod penal, prezintă similitudini cu instituția dolului civil, care presupune, de asemenea, o inducere în eroare. Diferența constă în faptul că, în cazul escrocheriei, autorul urmărește obținerea unui profit în dauna patrimoniului altei persoane, iar nu simpla viciere a consimțământului pentru a determina o persoană să încheie un act juridic. Raportând la cazul din speță, consideră că inculpata Țurcan Anna de la bun început conștientiza faptul că nu își va onora obligațiile asumate în contract, neavând persoane angajate la întreprinderea ce o gestiona pentru efectuarea lucrărilor de reparație asumate, anume acest fapt și înlătură caracterul civil al cazului.

Generalizând aspectele invocate în ansamblu în coraport cu speța în cauză și probele administrate în cadrul ședinței de judecată, consideră că instanța de judecată a luat o decizie eronată și ilegală, conform căreia fapta comisă de către Țurcan Anna nu întrunește elementele constitutive infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, ajungând la această concluzie doar din declarațiile inculpatei, fără a aprecia ansamblul probatoriului administrat în cadrul prezentei cauzei penale, care demonstrează incontestabil comiterea de către este învinuită.

5. Urmare a dezacordului cu sentința instanței de fond, avocatul Gușan Marcel în interesele părții vătămate Cantemir Raisa a declarat apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a sentinței Judecătoreiei Chișinău, sediul Buiucani din data de 18 martie 2021, de achitare a cet. Țurcan Anna, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care inculpata Țurcan Anna să fie recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal și de a-i stabili o pedeapsă penală cu închisoare în limitele sancțiunii prevăzută de norma penală, cu executarea pedepsei în penitenciar semiînchis. În cerințele apărătorului ce reprezintă interesele părții vătămate Cantemir Raisa, se regăsesc și solicitările privitor la încasarea din contul inculpatei Țurcan Anna în beneficiul părții vătămate Cantemir Raisa a prejudiciului material în sumă de 42 000 mii lei, încasarea din contul inculpatei Țurcan Anna în beneficiul părții vătămate Cantemir Raisa a prejudiciului moral în sumă de 15 000 mii lei și încasarea din contul inculpatei Țurcan Anna în beneficiul părții vătămate Cantemir Raisa a cheltuielilor judiciare care constau din asistența juridică calificată în sumă de 3 000 (trei) mii lei, conform bonului de plată anexat la cererea de apel pentru acordarea asistenței juridice părții vătămate la Curtea de Apel Chișinău.

6. În susținerea argumentelor invocă că, nu sunt de acord cu sentința Judecătoreiei Chișinău (sediul Buiucani), din data de 18 martie 2021, pe care o considerăm ilegală, nefondată, nemotivată și neîntemeiată, care nu corespunde circumstanțelor de fapt și de drept constatate de către organul de urmărire penală în faza urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești, deoarece probele administrate și prezentate în cadrul judecării cauzei în instanța de fond au confirmat cert vinovăția inculpatei Țurcan Anna în săvârșirea infracțiunii incriminate, iar instanța de judecată eronat a concluzionat că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Mai specifică autorul apelului că probele acuzării au fost ignorate de către instanța de judecată, fiind apreciate separat, fără a le aprecia în coroborare, fapt care și a dus la aprecierea greșită a probelor și pronunțarea unei sentințe ilegale de achitare în privința lui Țurcan Anna, iar concluziile instanței de fond sunt bazate pe aprecieri subiective și rupte din context a declarațiilor martorilor și probelor materiale prezentate de partea acuzării, iar la baza sentinței instanța de judecată a pus doar declarațiile învinuitei Țurcan Anna date în cadrul cercetării judecătorești. Mai mult ca atât notează că se impune concluzia că sentința privitor la achitarea lui Țurcan Anna în procesul penal de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal este contrară legii, din

acest motiv sentința menționată supra urmează a fi casată integral, iar inculpata Țurcan Anna urmează a fi declarată vinovată și condamnată pentru comiterea infracțiunii. Subsidiar, enunță că prin săvârșirea infracțiunii de către inculpata Țurcan Anna în privința părții vătămate Cantemir Raisa, i-au fost cauzate nu numai suferințe fizice, ci și psihice (stres, frustrare, disconfort etc.), în acest context, menționăm, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. La determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral instanța de apel urmează să ia în considerație nu numai gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice a părții vătămate, dar și importanța vitală a drepturilor victimelor, anume atentarea la viața și fizică, starea de stres și frustrare, iar prejudiciul moral în mărime de 15 000 lei ar aduce o compensare a suferinței psihice și satisfacție echitabilă părții vătămate. Pe această linie de concluzie, menționăm că materialele cauzei penale denotă, că partea vătămată Cantemir Raisa a depus acțiunea civilă în instanța de judecată, prin care a solicitat încasarea din contul inculpatei Țurcan Anna a prejudiciului material și moral. Astfel, ținând cont de faptul că, probele acuzării acumulate la faza de urmărire penală și administrate în cadrul cercetării judecătorești demonstrează pe deplin vinovăția lui Țurcan Anna în săvârșirea infracțiunii incriminate, iar prin acțiunile sale intenționate i-a cauzat părții vătămate Cantemir Raisa prejudiciul material, cât și moral considerăm că acțiunea civilă înaintată urmează a fi soluționată în favoarea părții vătămate și admisă integral deoarece este probat existența și întinderea prejudiciului.

7. În cadrul ședinței instanței de apel, procurorul a pledat pentru admiterea apelului procurorului și admiterea apelului declarat de avocat în interesele părții vătămate. Apărătorul inculpatei Bolocan Liudmila cât și inculpata Țurcan Anna au solicitat respingerea apelurilor depuse cu menținerea sentinței instanței de fond prin care s-a dispus achitarea. Avocatul părții vătămate Guțan Marcel cât și partea vătămată Cantemir Raisa solicită admiterea cererii de apel declarate de către acuzatorul de stat și admiterea apelului în interesele părții vătămate, conform motivelor și solicitărilor specificate.

8. Colegiul penal, audiind participanții prezenți, examinând materialele cauzei penale, consideră necesar de a respinge apelul procurorului și a admite apelul avocatului în interesele părții vătămate declarat împotriva sentinței Judecătoreiei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 1-833/2018 din 18 martie 2021, de a casa această sentință parțial din următoarele considerente.

9. Conform art.400 alin.(1) Codul de procedură penală, *sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate.*

10. Conform art.414 alin.(1)-(2) Codul de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor*

examine de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

11. Conform art. 415 alin. (1)-(2) Codul de procedură penală, *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art.402; b) apelul este inadmisibil; c) apelul este nefondat; 2) admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță; 3) admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată se dispune numai atunci când nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, nu a fost asistat de un avocat sau au fost încălcate prevederile art.33–35. Sentința poate fi casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau latura civilă, dacă aceasta nu împiedică soluționarea justă a cauzei.*

12. La pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că Țurcan Anna învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal al RM, urmează a fi achitat pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală al RM, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

13. Declarațiile depuse de inculpată pot fi rezumate la următoarele: vina nu și-a recunoscut-o și a declarat că într-adevăr la data de 12.07.2017 a fost încheiat un contract de antrepriză între SRL „Vavit”, a cărui administrator este și Cantemir Raisa în vederea efectuării reparației apartamentului nr. 134 din str. ***** 6, mun. Chișinău, ce îi aparține ultimei. Pentru efectuarea lucrărilor de reparație, doamna Cantemir Raisa i-a transmis un avans în sumă de 36 000 mii lei, fiind stabilit termenul de 3 luni pentru finisarea reparației. Respectiv, SRL „Vavit” a început lucrările de reparație a apartamentului sus-menționat în luna iulie 2017, fiind efectuată: demontarea pereților dintre baie și veceu, demontarea cabinei de duș, demontarea pereților interiori și lărgirea băii și veceului, curățarea pereților de tapete și vopseli, demontarea ușilor și pervazurilor de la ferestre, scoaterea pardoselii, îndreptarea podelii pe tot perimetrul apartamentului, tăierea betonului de pe podele și pereți, instalarea primului ciclu de

electricitate – cablu prin furtun pe tot perimetrul apartamentului cu prize și doze. De asemenea, de către SRL „Vavit” au fost comandate ușile și ferestrele de la întreprinderea „Ecosem Grup”, care însă a falimentat și așa și nu a mai livrat bunurile comandate, având față de SRL „Vavit” o datorie de 24 000 lei, litigiul respectiv aflându-se pe rolul instanței de judecată. Totodată, menționează că tot gunoiul și deșeurile de construcție, au fost transportate în afara orașului, într-un locul autorizat. Susține că efectuarea lucrărilor sus-menționate, se confirmă și prin faptul că vecinii doamnei Cantemir Raisa s-au plâns la poliție, deoarece era gălăgie și în acest sens, ea a fost chemată la sectorul de poliție de pe bd. Dacia, mun. Chișinău, unde a fost avertizată despre faptul că ar fi de dorit să nu facă lucrări între orele 12:00-15:00, deoarece copii dorm la amiază. În același context, declară că la data de 10.07.2018, în urma efectuării controlului fiscal la SRL „Vavit”, pentru perioada de activitate 2014-2018, inițiat la cererea Inspectoratului de Poliție Centru a Direcției de Poliție mun. Chișinău, a fost emis un act de control fiscal, potrivit căruia, banii primiți de la Cantemir Raisa au fost transmiși în casieria întreprinderii, care se află în mun. Chișinău, str. Ismail 33, of. 511, ceea ce demonstrează că aceștia nu au fost însușiți de către ea. În urma acestui control, Inspectoratul Fiscal de Stat a aplicat o amendă SRL „Vavit”, deoarece nu dispunea de aparat de casă și a blocat conturile firmei în vederea încasării acestei amenzi, fiind blocată astfel și activitatea propriu-zisă a întreprinderii. Menționează că nu neagă faptul că SRL „Vavit” îi datorează lui Cantemir Raisa suma de 24 000 lei din cei 36 000 mii lei, care i-au fost transmiși și consideră că relațiile dintre persoana fizică Cantemir Raisa și persoana juridică SRL „Vavit” poartă în caracter civil, ea fiind nevinovată de săvârșirea infracțiunii ce i se incriminează. Cu referire la acțiunea civilă înaintată de Cantemir Raisa, după cum deja a menționat, recunoaște că SRL „Vavit” îi datorează prejudiciul material în mărime de 24 000 lei, or din suma de 12 000 mii lei au fost suportate cheltuieli pentru efectuate lucrărilor sus-menționate, au fost achitate persoanele care au făcut aceste lucrări, au fost procurate materiale, a fost dus gunoiul, s-au comandat ușile și ferestrele etc., iar în ceea ce privește prejudiciul moral în mărime de 15 000 lei, nu îl recunoaște. Adaugă că la moment SRL „Vavit” este în proces de insolabilitate și că a executat o parte din obligațiunile contractuale asumate față de Cantemir Raisa, după care, din motive ce nu depindeau de ea, nu a mai putu finisa reparația apartamentului.

14. În susținerea poziției sale, acuzatorul de stat a prezentat următoarele probe:

-Declarațiile părții vătămate Cantemir Raisa date în cadrul ședinței de judecată unde a declarat că aproximativ pe data de 12 iulie 2017, o vecină de-a sa, cunoscând despre faptul că ea dorește să facă reparație în apartamentul său, i-a trimis-o pe Țurcan Anna, menționând că ultima se ocupă anume cu astfel de chestiuni. Susține că avea intenția să facă doar reparație cosmetică, dar după ce a discutat cu Țurcan Anna, care i-a comunicat despre variantele posibile de reparație și despre prețuri, a fost de acord ca aceasta să vină cu o ofertă privind reparația capitală a apartamentului. Astfel, a doua zi, Țurcan Anna i-a prezentat lista de lucrări și un contract de antrepriză, la

care era anexat devizul de cheltuieli pentru lucrările, care urmau să fie efectuate. Afirmă că acest fapt i-a sporit încrederea în Țurcan Anna, fiind încrezută că totul o să fie așa precum ea i-a descris. Respectiv, după ce i-au fost prezentate aceste acte, în una din zile, Țurcan Anna i-a stabilit o întâlnire în sect. Centru al mun. Chișinău, pe str. Armenească colț cu bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, unde i-a mai prezentat diferite proiecte materiale, extrase de la bancă potrivit cărora firma ei nu are careva datorii față de stat sau față de alte firme, ceea ce încă odată în plus i-a sporit încrederea în Țurcan Anna. Așadar, fiind de acord să semneze cu ea un contract în scopul efectuării reparației apartamentului său, a luat proiectul acelui contract pentru a-l studia, urmând să se întâlnească a doua zi pentru semnarea acestuia. Menționează că a doua zi s-a întâlnit în același loc cu doamna Țurcan Anna, au semnat contractul de antrepriză, după care Țurcan Anna i-a cerut prima tranșă de bani pentru a începe lucrările în mărime de 10 000 lei. Ea i-a transmis suma respectivă de bani, iar Țurcan Anna la rândul său i-a eliberat un bon cu ștampilă și semnătură prin care se confirma recepționarea banilor. Ultima avea ștampila asupra sa și de față cu ea a aplicat-o pe bonul pe care i l-a eliberat. După aceasta, afirmă că i-a transmis cheile de la apartament și i-a comunicat că va intra din când în când pentru a vedea cum decurg lucrările de reparație. Peste un timp, Țurcan Anna i-a comunicat că trebuie să îi mai transmită 10 000 lei pentru a face comandă de uși și ferestre ca să meargă lucrările mai operativ. Declară că după ce trecuse o perioadă de timp, a decis să meargă în apartament pentru a vedea cum decurg lucrările de reparație și ajungând acolo, a văzut un haos total, tapetele fiind scoase, torul fiind murdar și distrus. În apartament în acea zi se afla un băiat, al cărui nume nu-l cunoaște, care i-a comunicat că o așteaptă pe doamna Țurcan Anna, care urmează să-i achite pentru lucrul efectuat. Întrebându-l ce lucrări el a efectuat, ultimul i-a descris ce anume a făcut, comunicându-i totodată că o așteaptă de la Țurcan Anna materiale pentru a continua reparația, dar aceasta nu mai vine pe acolo de aproximativ o lună, anunțându-l doar prin telefon că se află la spital și că trebuie să mai aștepte puțin. De asemenea, peste un timp oarecare, a venit încă un băiat, care conducea cu efectuarea lucrărilor de reparație. Acesta i-a comunicat că este o rudă de-a doamnei Țurcan Anna și că a fost și el amăgit de către aceasta. Afirmă că în total ea i-a transmis lui Țurcan Anna suma de 36 000 lei în patru tranșe, actele confirmative în acest sens fiind anexate la materialele cauzei penale. Ultima însă nu și-a executat obligațiile contractuale și nu a efectuat lucrările de reparație în termenul de trei luni, care a fost stabilit în contract. Dimpotrivă, totul a fost deteriorat în apartament, pe jos erau saci și grămezi de gunoi. Ușile și ferestrele așa și nu au fost procurate și instalate, precum nu au fost procurate nici alte materiale de construcție pentru care Țurcan Anna a cerut bani. Adaugă că Țurcan Anna a adus doar doi specialiști în domeniul electricității, care de asemenea o căutau, deoarece ea urma să le mai aducă materiale pentru a continua lucrările. Aceștia au depus mărturii pe marginea cazului dat la Inspectoratul de Poliție Centru. Cu referire la acțiunea civilă înaintată în cadrul prezentului proces penal, solicită admiterea acesteia în sensul

formulat cu încasarea de la Țurcan Anna în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 36 000 lei și a prejudiciului moral în mărime de 15 000 lei.

-*Declarațiile martorului Surugiu Angela* a declarat că activează în firma „Contabil Prim” în calitate de administrator și contabil. Din sala de judecată o cunoaște pe doamna Țurcan Anna, cu care a avut încheiat un contract privind prestarea serviciilor contabile. Afirmă că pentru SRL „Vavit” ea nu a întocmit documente financiare, deoarece nu i-au fost prezentate documentele primare necesare în acest sens și anume: contractul de antrepriză nr. 1 din 12.07.2017, dispoziția de încasare nr. 1 din 12.07.2017, nr. 2 din 20.07.2017, nr. 3 din 16.08.2017 și nr. 4 din 25.08.2017.

-*Declarațiile martorului Cațer Tamara* a declarat că activează în calitate de inspector principal în cadrul Direcției Generale Administrare Fiscală a mun. Chișinău și că în anul 2018, la Direcție, a parvenit o informație de la Inspectoratul de Poliție Centru precum că Direcția de Poliție, mun. Chișinău a ridicat mai multe documente primare ce țin de activitatea SRL „Vavit”. Astfel, a fost inițiat un control fiscal în baza documentelor prezentate de către poliție. În cadrul controlului respectiv, au fost solicitate rulajele bancare a SRL „Vavit”. Fiind obținute rulajele, s-a depistat că în contul SRL „Vavit” au fost transferate mijloace bănești în sumă de 232 650 lei. Suma dată a fost luată în considerație la calcularea taxelor și impozitelor, împreună cu materialele prezentate de către Direcție de Poliție, mun. Chișinău. În cadrul controlului, a fost calculat impozitul pe venit, reținut din salariu, în baza tabelelor de pontaj în sumă de 10 109 lei. De asemenea, au fost calculate contribuții de asigurări sociale de stat în sumă de 20 768 lei, contribuții individuale de asigurări sociale în sumă de 5 418 lei și prime de asigurări medicale în sumă de 8 127 lei. Menționează că impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător a fost calculat în sumă de 6 980 lei pentru anul 2015 și în sumă de 13 341 lei pentru luna ianuarie-septembrie 2016, iar taxa pe valoare adăugată a fost calculată în sumă de 55 326 lei. Respectiv acestea au fost toate încălcările depistate în cadrul controlului efectuat, în urma acestuia SRL „Vavit”, fiind înregistrat ca plătitor TVA. Adaugă că la momentul efectuării controlului a discutat la telefon cu doamna Țurcan Anna, solicitând de la ultima să prezinte documentele contabile necesare pentru efectuarea controlului fiscal total, însă acestea nu au fost prezentate. Mai declară că în urma încălcărilor stabilite la SRL „Vavit” a fost adoptată Decizia asupra cazului de încălcare fiscală, societatea fiind sancționată cu amendă în sumă de 240 751 mii lei.

-*Declarațiile martorului Povzaniuc Iuri* a declarat că din sala de ședință o cunoaște pe Țurcan Anna. Menționează că în luna septembrie 2017, aceasta l-a invitat să lucreze la firma ei, a cărei denumire nu o știe. Respectiv, fiind de acord și începând să lucreze cu Țurcan Anna, la indicația ultimei a mers să repare electricitatea la un apartament din regiunea porților orașului, la moment nu-și amintește adresa corectă, dar din câte a înțeles ulterior, acesta era apartamentul părții vătămate, doamna Raisa, pe care a cunoscut-o când au depus împreună plângere la poliție pe numele lui Țurcan

Anna. Așadar, în apartamentul respectiv el urma să schimbe electricitatea veche cu una nouă. Suma totală a lucrărilor era de 9 000 mii lei, în acest sens, fiind întocmit devizul de cheltuieli. Susține că suma respectivă așa și nu i-a mai fost achitată, deoarece Țurcan Anna după ce a adus materialele necesare pentru repararea electricității, costul cărora era de aproximativ 5 000-6 000 lei, a dispărut. Discutând însă cu partea vătămată, cunoaște că aceasta i-a transmis bani lui Țurcan Anna pentru a-l remunera, dar acești bani nu au ajuns la el. Afirmă că în perioada cât a lucrat în apartamentul părții vătămate, ultima a fost de vreo două ori pe acolo pentru a vedea cum decurge reparația, fiind mulțumită de serviciile prestate de către el. După cum deja a menționat, văzând că Țurcan Anna a dispărut fără a-i achita pentru serviciile prestate și aflând despre faptul că de fapt partea vătămată i-a transmis bani în acest sens, el a lăsat lucrul neterminat și a plecat. După o perioadă de timp, găsind-o pe Țurcan Anna și discutând cu ea, ultima i-a promis că îi va achita banii pentru lucrul efectuat, dar acest lucru nu s-a mai întâmplat, deoarece ultima a fost internată în spital. Ieșind din spital, Țurcan Anna l-a rugat să mergem înapoi în apartamentul părții vătămate pentru a finisa lucrările de schimbare a electricității. Astfel, a mers acolo, a mai lucrat puțin, după care iarăși a plecat, deoarece Țurcan Anna a dispărut din nou fără a-i achita bani pentru lucrul efectuat. După aceasta, în una din zile partea vătămată, doamna Raisa, l-a telefonat și i-a propus să meargă cu ea la poliție pentru a scrie plângere pe numele lui Țurcan Anna, ceea ce a și făcut. După aceasta el cu Țurcan Anna nu a mai discutat și nici nu a mai contactat-o, deoarece după părerea lui acest lucru nu avea sens. Comunică că în apartamentul părții vătămate, lucrările ce țin de schimbarea electricității, au fost efectuate în mărime de 50 de procente, Țurcan Anna urmând să-i achite conform devizului de cheltuieli suma de 9 000 lei.

-Declarațiile martorului Iațco Tatiana oferite în cadrul ședinței în instanța de fond unde a declarat că din sală o cunoaște pe inculpata Țurcan Anna. Cu acesta a făcut cunoștință în anul 2013, dat fiind faptul că ambele își aveau birourile pe str. Cosmonauților 6, mun. Chișinău. Astfel, ea activa în biroul 300, iar Țurcan Anna în biroul 310. Menționează faptul că ea activa în acea perioadă în calitate de contabil-șef și Țurcan Anna, aflând despre acest fapt, a rugat-o să ducă contabilitatea la firma SRL „Auraș-Protcons”. Așadar, poate comunica că din câte cunoaște, în acea perioadă, firma doamnei Țurcan Anna îndeplinea lucrări de construcție și reparație la un centru din or. Căușeni, pentru Fundația „Grazia”, care era finanțată de către olandezi și a cărui director era Ciobanu Ruslan. Afirmă că pentru acest proiect, firma doamnei Țurcan Anna a efectuat lucrări în sumă de 2 milioane 134 mii lei, dar din suma respectivă, directorul Fundației „Grazia” Ciobanu Ruslan a transferat către SRL „Auraș-Protcons” doar suma de 1 milion 662 mii lei, asigurând-o că cealaltă parte a banilor îi va fi achitată după finisarea lucrărilor, ceea ce nu s-a întâmplat însă. Respectiv, Fundația „Grazia” a rămas datoare SRL „Auraș-Protcons” și dat fiind faptul că doamna Țurcan Anna nu avea surse financiare pentru a achita lucrătorii și pentru a-și continua și alte proiecte pe care le avea, ultima a împrumutat de la ea suma

de 98 mii lei, fiind întocmită în acest sens și o recipisă. Peste o perioadă de timp, văzând că Țurcan Anna nu-i restituie suma de bani împrumutată, s-a adresat cu o plângere la poliție în acest sens, în privința lui Țurcan Anna, fiind intentat un dosar penal. Într-un final însă, în instanța de judecată, Țurcan Anna a fost achitată din motiv relațiile dintre ele poartă un caracter civil și nu penal. Adaugă că suma de 98 mii lei pe care i-a împrumutat-o lui Țurcan Anna, au fost transferați în contul persoanei juridice SRL „Auraș-Protcons”, recipisa fiind semnată însă de către administratorul acestei firme – Țurcan Anna.

15. În acest sens se citează prevederile art. 390 Codul de procedură penală, sentința de achitare se adoptă dacă: 1) nu s-a constatat existența faptei infracțiunii; 2) fapta nu a fost săvârșită de inculpat; 3) fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii; 4) fapta nu este prevăzută de legea penală; 5) există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei. În cazul achitării persoanei în temeiul alin. (1) pct. 2), organul de urmărire penală este obligat să continue urmărirea penală pentru identificarea făptuitorului. Sentința de achitare duce la reabilitarea deplină a inculpatului.

16. Colegiul penal notează că obiectul juridic special al escrocheriei are un caracter complex. Astfel, obiectul juridic principal al infracțiunii date îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile. Subsidiar, enunță că obiectul juridic secundar al escrocheriei îl constituie relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și la minimul necesar de încredere. În continuare se reține că obiectul material al escrocheriei este format din bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor.

17. În cazul concret, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: 1) atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor (la caz, a banilor pentru prestarea serviciilor de reparație a apartamentului); 2) prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele. Aceste două aspecte sunt puse la baza circumstanțelor care trebuie cercetate în vederea constatării lipsei sau prezenței scopului de cupiditate. La fel, pot fi supuse cercetării și alte circumstanțe, nu mai puțin importante: 1) maniera de comportament pe care făptuitorul a manifestat-o după ce i-au fost transmise bunurile (de exemplu, cheltuiie imediat banii prevăzuți pentru procurarea unor bunuri destinate victimei); 2) făptuitorul acceptă să-i fie transmise bunurile pe care cu bună-știință nu le va putea valorifica; 3) făptuitorul săvârșește acțiuni care demonstrează nedorința lui de a-și executa angajamentele; 4) făptuitorul își asumă obligații pe care ulterior afirmă că nu este în stare să le îndeplinească. Colegiul penal, apreciind probele administrate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității acestora constată că argumentele inculpatei pot fi reținute. Instanța de apel constată că inculpata avea mijloace bănești (primite în rezultatul prestării serviciilor de reparație altor entități) pentru finalizarea lucrărilor de reparație. Totodată, inculpata avea litigiu referitor la neachitarea către ea a unor sume de bani pentru serviciile prestate.

18. Colegiul penal consideră necesar de a examina circumstanțele prezentei cauze prin prisma principiilor stabilite de CtDEO în cauza *Moldoveanu versus Republica Moldova*. În această cauză a fost stabilit că: *Curtea a notat că atât instanța de fond, cât și cea de recurs au acceptat demersurile procurorului de plasare a reclamantei în arest preventiv și de prelungire a măsurii respective. Totuși, Curtea a considerat că instanțelor naționale nu li s-au prezentat probe care ar fi sugerat că reclamanta nu intenționa să întoarcă sumele împrumutate. De asemenea, instanțele naționale nu au verificat valoarea activelor reclamantei la momentul împrumutului, nu au stabilit motivul împrumutului și nu au examinat dacă banii împrumutați fuseseră utilizați în scopul invocat. Totodată, instanțele naționale nu și-au manifestat interesul de a stabili dacă presupusele victime au încercat să recupereze creanța pe cale civilă sau dacă acestea au solicitat executarea hotărârii.* La caz, Colegiul penal reține că: 1) lipsesc probe concludente ce ar indica că reclamanta nu avea activele necesare pentru a finaliza reparația; 2) motivele de nerealizare a lucrărilor de reparație rezidă în starea de sănătate a inculpatei. Este o circumstanță obiectivă și nu au fost prezentate probe de către acuzator care ar combate această circumstanță; 3) lucrările au fost executate parțial.

19. Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage, și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat. Alături de alte circumstanțe, intenția cu privire la sustragere este demonstrată prin: situația financiară extrem de precară a persoanei care își asumă angajamentul la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul irealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, îndreptate spre încasarea mijloacelor bănești necesare onorării angajamentului; achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor depuși de deponenții ulteriori etc.

20. Colegiul Penal reține faptul constat în cadrul cercetării judecătorești din prima instanță unde s-a stabilit cu certitudine faptul că la data de 12 iulie 2017, între Cantemir Raisa și SRL „Vavit” a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 1 „a”, conform căruia SRL „Vavit” era obligată să efectueze lucrări de reparație sub cheie a apartamentului, să repare calitativ și în termen apartamentul, conform listei de lucrări coordonate de comun acord, și anume: ferestre din masă plastică cu 5 canturi, glafuri la ferestre din masă plastică, pervazuri la ferestre, finisarea tavanului cu tavan suspendat, finisarea pereților cu amestec uscat, grunduirea și vopsirea pereților cu vopsea acrilică, instalarea ușilor din lemn, instalarea pardoselilor din teracotă, instalarea pardoselilor din porțelanat, instalarea pardoselilor din laminat, demolarea căzii de dus cu montarea ei, montarea elementelor de canalizare, lavoar, tehnică sanitară, instalarea plintelor la teracotă și laminat, strămutarea peretelui din coridor, mutarea peretelui din baie - veceu, tencuirea pereților baie - veceu, montarea, confecționarea arcului

bucătăriei, instalarea teracotei baie - veceu, îmbrăcarea bucătăriei cu scândură, instalarea cabinei de duș în baie (f. d. 48-50 Volumul I).

21. Colegiul penal reține că din materialele dosarului, din probele cercetate în ședința de judecată, rezultă că Cantemir Raisa i-a transmis administratorului SRL „Vavit” Țurcan Anna un avans, în 4 tranșe, în sumă totală de 36 000 lei, după cum urmează: la data de 13 iulie 2017 a dobândit suma de 10 000 de lei, la data de 20 iulie 2017 - suma de 10 000 lei, la data de 16 august 2017 - suma de 10 000 lei și la data de 25 august 2017 - suma de 6 000 lei (f. d. 47 Volumul I). Totodată, reține faptul că banii respectivi nu au fost însușiți de către Țurcan Anna, fiind transmiși în casieria întreprinderii SRL „Vavit”, fapt ce se confirmă prin Actul de control al Serviciului Fiscal de Stat nr. 5-6888283 din 10.07.2018, potrivit căruia, pentru verificarea activității SRL „Vavit” în perioada 2014-2018, au fost prezentate un șir de documente primare, printre care se numără și dispozițiile de încasare a sumelor de bani primite de la Cantemir Raisa (f. d. 177-181 Volumul II).

22. În circumstanțele expuse, instanța de apel menține poziția primei instanțe și constată în speța supusă examinării cu certitudine existența unui raport juridic guvernat de normele civile și reține că legea penală intervine numai în cazul în care există indici ce prevalează limitele încălcării normelor dreptului civil, or acuzarea de stat nu a prezentat probe care ar demonstra că Țurcan Anna încă la momentul intrării în stăpânire a banilor transmiși de către Cantemir Raisa, urmarea scopul de a-i sustrage sau de a-i însuși, și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat. Totodată, reieșind din declarațiile părții vătămate Cantemir Raisa și martorilor Povzaniuc Iuri, precum și Iațco Tatiana, care au fost audiați în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, inculpata Țurcan Anna, în calitate de administrator al SRL „Vavit” a întreprins un șir de acțiuni în scopul executării obligațiunilor asumate prin contractul de antrepriză încheiat la data de 12 iulie 2017, însă din motive independente de voința ultimei, nu a fost posibil ca acestea să fie executate în măsură deplină.

23. Generalizând aspectele invocate, Colegiul penal concluzionează că vinovăția inculpatei Țurcan Anna în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Codul penal, individualizată prin escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, precum și determinarea încheierii actului juridic de comportamentul dolosiv sau viclean, care a produs daune considerabile, nu și-a găsit confirmare în ședința de judecată dincolo de orice dubiu rezonabil.

24. Făcând referire la prevederile legislației în vigoare la art. 8 alin. (3) Codul de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului. În acest sens, citând și prevederile art. 389 alin. (1) Cod de

procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în cazul în care în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului a fost confirmată prin ansamblu de probe cercetate de instanța de judecată. Colegiul Penal reține că în urma examinării cauzei și aprecierii probelor, există dubii rezonabile în ceea ce privește vinovăția adusă inculpatei Țurcan Anna, or judecând cauza, instanța de judecată a stabilit că partea acuzării nu a prezentat probe pertinente și concludente care, în ansamblu cu circumstanțele cauzei, ar dovedi vinovăția lui Țurcan Anna în comiterea faptei imputate. Colegiul penal susține poziția instanței de fond că în acțiunile inculpatului lipsește caracterul infracțional al faptei, urmând a fi achitat de săvârșirea acestei infracțiuni, din motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor constitutive ale infracțiunii.

25. Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul penal constată o motivare amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta incriminată prin rechizitoriu inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. În cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. În acest sens, instanța de apel preia toate argumentele referitoare la lipsa elementelor infracțiunii.

26. În partea ce ține de acțiunea civilă înaintată de Cantemir Raisa, instanța de judecată, critică hotărârea primei instanțe în această parte, astfel încât analizând temeiul nominalizat în raport cu motivele invocate în apelul avocatului Guțan Marcel în interesele părții vătămate Cantemir Raisa, Colegiul Penal constată că, acesta își găsește confirmarea la judecarea apelului declarat, existând motive temeinice de implicare a instanței de apel în sensul desființării hotărârii contestate în partea expunerii asupra acțiunii civile înaintate de partea vătămată Cantemir Raisa.

27. În acest context, Colegiul Penal relevă că, în conformitate cu prevederile art. 219 alin. (1)-(4) Codul de procedură penală, *acțiunea civilă în procesul penal se intenționează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; 2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate; 3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor*

interzise de legea penală; 4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale. Prejudiciul material se consideră legat de săvârșirea acțiunii interzise de legea penală dacă el se exprimă în cheltuieli pentru: 1) tratamentul părții vătămate și îngrijirea acesteia; 2) înmormântarea părții vătămate; 3) plata sumelor de asigurare, indemnizațiilor și pensiilor; 4) executarea contractului de depozit al bunurilor. La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

28. Conform art. 220 alin. (1)-(2) Codul de procedură penală, *acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile prezentului cod. Normele procedurii civile și normele procesului de mediere a litigiilor civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări.* Conform art. 221 alin. (1) și alin. (2) Codul de procedură penală, *acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești. Acțiunea civilă se intentează față de bănuit, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinuitului, inculpatului.*

29. Conform art.1398 alin.1 Codul civil (în vigoare la momentul comiterii faptei), *cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, și vinovăția autorului faptei ilicite.*

30. La caz, instanța de apel, în rezultatul examinării probelor, reține următoarele circumstanțe de fapt: Țurcan Anna, în perioada de timp cuprinsă între data de 12 iulie 2017 și 25 august 2017, acționând în calitate de fondator al SRL „Vavit”, aflându-se în sectoarele Centru și Botanica, mun. Chișinău, a dobândit în avans, în 4 tranșe suma totală de 36 000 lei, după cum urmează: la data de 13 iulie 2017 a dobândit suma de 10 000 de lei, la data de 20 iulie 2017 - suma de 10 000 lei, la data de 16 august 2017 - suma de 10 000 lei și la data de 25 august 2017 - suma de 6 000 lei, pentru serviciile de reparație a apartamentului conform contractului de antrepriză. În continuare, Țurcan Anna nu și-a onorat obligațiile asumate conform contractului de antrepriză, prin ce i-a cauzat cet. Cantemir Raisa o daună materială considerabilă, în sumă totală de 36000 lei. Contractul de antrepriză prevedea calitatea și volumul lucrărilor de reparație a apartamentului nr. 134 de pe str. *****, nr. 6, mun. Chișinău și anume lucrări de reparație sub cheie a apartamentului, să repare calitativ și în termen apartamentul, conform listei de lucrări coordonate de comun acord, și anume: ferestre din masă plastică cu 5 canturi, glafuri la ferestre din masă plastică, pervazuri la ferestre, finisarea tavanului cu tavan suspendat, finisarea pereților cu amestec uscat,

grunduirea și vopsirea pereților cu vopsea acrilică, instalarea ușilor din lemn, instalarea pardoselilor din teracotă, instalarea pardoselilor din porțelanat, instalarea pardoselilor din laminat, demolarea căzii de dus cu montarea ei, montarea elementelor de canalizare, lavoar, tehnică sanitară, instalarea plintelor la teracotă și laminat, strămutarea peretelui din coridor, mutarea peretelui din baie - veceu, tencuirea pereților baie - veceu, montarea, confecționarea arcului bucătăriei, instalarea teracotei baie - veceu, îmbrăcarea bucătăriei cu scândură, instalarea cabinei de duș în baie.

31. Respectiv, instanța de apel reține comiterea unei fapte de către Țurcan Anna (care nu constituie infracțiune deoarece lipsește elementul de înșelăciune) care implică răspunderea civilă. Prin urmare urmează a fi încasat prejudiciul material deoarece inculpata nu a executat lucrările pentru care a primit suma de 36000 lei. Totodată, doar această sumă este probată.

32. Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să își estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret. Astfel, prin cererea de apel, a solicitat admiterea acțiunii civile integral, cu dispunerea încasării din contul inculpatei Turcan Anna în beneficiul părții vătămate a despăgubirilor materiale a prejudiciului moral în sumă de 42000 lei, încasarea din contul inculpatei Țurcan Anna în beneficiul părții vătămate Cantemir Raisa a prejudiciului moral în sumă de 15000 lei, și a cheltuielilor pentru asistența juridică pentru instanța de apel în sumă de 3000 de lei potrivit dispoziției de încasare (f. d. 48, vol. III).

33. În contextul acestor circumstanțe, Colegiul penal va ține cont de circumstanțele de fapt și normele de drept reținute supra, precum și de limitele judecării cauzei, ajungând la concluzia de a admite parțial acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cantemir Raisa și anume de a încasa de la Țurcan Anna în beneficiul părții vătămate Cantemir Raisa suma de 36000 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 15000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 3000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

34. Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, Colegiul Penal, conchide că apelul procurorului urmează a fi respins, iar apelul avocatului Guțan Marcel în interesele părții vătămate Cantemir Raisa, urmează a fi admis în partea stabilirii prejudiciului materiale, moral și a cheltuielilor de judecată.

35. În confomitate cu art. 415, 417-418 Codul procedură penală, Colegiul penal –

D E C I D E :

Se respinge apelul procurorului.

Se admite apelul avocatului în interesele părții vătămate declarat împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buicani) nr. 1-833/2018 din 18 martie 2021,

casează această sentință parțial, în partea acțiunii civile, și pronunță, în această parte, o nouă hotărâre conform modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Se încasează de la Țurcan Anna în beneficiul părții vătămate Cantemir Raisa suma de 36000 (treizeci și șase mii) lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 15000 (cinsprezece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 3000 (trei mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Se mențin celelalte prevederi ale sentinței.

Decizia este executorie și poate fi supusă recursului la Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în termen de 30 zile din momentul pronunțării deciziei motivate.

Decizia motivată pronunțată public la 31 mai 2023, ora 14.00.

Președintele ședinței,
judecător

Spoială Alexandru

judecător

Diaconu Mihail

judecător

Dulghieru Dorin